

WERK- EN BELEIDSPLAN 2016-2017-2018

De voorgeschiedenis in vogelvlucht

In 1991 werd in Ooststellingwerf de Stichting Nobilis opgericht om de vluchteling-kunstenaar Peter Lazarov te ondersteunen in zijn werk als prentenmaker. Hij verbleef in de noodopvang in Appelscha, woonde later in Haulerwijk en tot 1998 in Oosterwolde.

In maart 2014 kocht de Stichting Nobilis van de gemeente Ooststellingwerf de voormalige basisschool in Fochteloo en werkte een jaar lang aan de inrichting van haar centrum voor prentkunst en de verhuizing van de collecties. De inrichting werd mogelijk gemaakt door een aantal fondsen en door de Rabobank. Afgesproken werd met de gemeente dat de Stichting drie jaar lang een proefperiode mocht aangaan om te kijken of de financiering rond te krijgen is van de koopsom + k.k. (€ 126.000,-). De Stichting Nobilis heeft een jaar eerder de financiering rond om de koopsom voor 1 april 2016 te kunnen betalen. Het betekent ook dat dit centrum voor prentkunst zich definitief vestigt in Fochteloo.

Het centrum voor prentkunst omvat een grote ruimte voor de bibliotheek en de kunstenaarsarchieven (15.000 titels), een groot depot voor alle werken op papier, een tentoonstellingsruimte, waar ook groepen tot 40 personen ontvangen kunnen worden voor tekst en uitleg over de collectie, over de grafische technieken enz. Daarnaast zijn er kleinere ruimtes voor kantoor, magazijnen, drukpersen. Een speciale wand is er met een ladenkast met 180 laden voor de collectie originele blokken en platen (ruim 3.000 exemplaren), waar kunstenaars hun tekening in hebben gegraveerd (de grootste museale collectie in ons land). De collectie kleine prenten telt 50.000 bladen grafiek. De collectie grote, vrije prenten en tekeningen telt 5.500 exemplaren.

De Stichting kent geen structurele, jaarlijkse subsidies en heeft geen beroepskrachten in dienst. Alle werkzaamheden worden verricht door vrijwilligers, waarbij drie coördinatoren (ook vrijwilligerswerk) verantwoordelijk zijn voor een optimale bedrijfsvoering, te weten

Beint Koopstra: verantwoordelijk voor technisch onderhoud binnen en buiten, maar ook voor de inrichting van de tentoonstellingen (ook die buiten Fochteloo worden gehouden). Tegelijkertijd beheert hij de collectie vrije prenten.

Johan Oost: verantwoordelijk voor het beheer van de collectie kleine prenten en de verkoop van prenten.

Pieter Jonker: verantwoordelijk voor de collectie blokken en platen, de verwerving van collecties, de pr en de geldzaken van de Stichting Nobilis

Er wordt nog gezocht naar een coördinator voor de bibliotheek en het beheer van de kunstenaarsarchieven.

Op 31 januari 2015 opende wethouder Engbert van Esch van de gemeente Ooststellingwerf het centrum in aanwezigheid van honderd genodigden. Twee weken later bezochten 85 inwoners uit Fochteloo en nabij gelegen dorpen de open dag van het centrum.

In 2015 werden twee grote tentoonstellingen gehouden: het grafisch werk, schilderijen en tekeningen van Henk Hester (De Wilp Gn) en kleurrijke etsen en aquarellen van Ank Spronk-Feenstra (Lochem). De Stichting Nobilis gaf met steun van enkele fondsen twee publicaties uit die gewijd waren aan leven en werk van beide kunstenaars. Tentoonstellingen en publicaties waren een eerbetoon, omdat de ateliernalatenschappen van beide kunstenaars in 2014 aan de Stichting waren geschonken.

Het Iepen Mienshipsfonds van de provincie Friesland hielp in 2015 met een bijdrage van € 4.650,-- voor het project *Prenten kijken in Fochteloo*. Het geld werd gevraagd voor de grote overzichtstentoonstelling van Ank Spronk-Feenstra in Fochteloo en de organisatie van De Dag van de Prentkunst op 10 oktober 2015. Een aantal organisaties samen zorgden voor een flink programma, waarbij ook alle ruimten van het Dorpshuis Et Legien (het centrum zit met het dorpshuis onder één dak) werden gehuurd. 25 kunstenaars toonden hun werk, er waren lezingen, tentoonstellingen, een prentenveiling, enz. enz. Ruim 350 bezoekers namen deel aan de dag. Meer dan er in heel Fochteloo wonen. Er was veel media-aandacht.

Maar met het budget van de provincie werd nog meer georganiseerd: tien weken lang was er in de zomer de tentoonstelling van de week. Elke week een kleine tentoonstelling met een lezing op donderdagochtend over steeds een andere kunstenaar. Het betrof kleine prenten verdeeld over tien tafelvitrines. En er werden twee workshops Houtdrukken gehouden onder leiding van twee kunstenaars, met een rijke lesgeef-ervaring, te weten Antje Veldstra en Marjolein Terwindt-Wetterauw. In november namen elf cursisten deel en in januari 2016 acht. Iedere deelnemer maakte een prent bij een gedicht van Vasalis, die gebundeld werden tot een boekje met Japanse binding.

Jubileum

In 2016 bestaat de Stichting Nobilis 25 jaar en dat wil de Stichting graag benutten om opnieuw flink aan de weg te timmeren. Een zestal fondsen (Gifted Art Rotterdam, Woudsend 1816, P.W. Janssen's Friesche Stichting, Johan Veenstra Stichting, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Bercoop Fonds) is bereid om vier nieuwe publicaties en twee tentoonstellingen mogelijk te maken met een totaal bijdrage van € 10.500,--.

Het betreft:

1. de uitgave van een boek over het werk van graficus Grietje Postma uit Boelenslaan (oeuvre-catalogus) geschreven door Rob Mohlmann en een overzichtstentoonstelling gewijd aan het werk van Grietje Postma: meerkleurenhoutsnedes in de reductietechniek (12 maart tot en met 24 april 2016). Het boek telt 108 pagina's en 55 exemplaren verschijnen met een nieuwe prent van Grietje Postma. Totale oplage 750 exemplaren.
2. een tentoonstelling van de grafiek van Reinder Homan uit Bakhuizen. Er verschijnt een flyer in een oplage van 1.000 exemplaren.
3. de uitgave van Nobilis Cahier 8 gewijd aan leven en werk van de kunstenaar Dirk Kerst Koopmans (1906-1998), 48 pagina's, oplage 700.
4. de uitgave van Nobilis Cahier 9 gewijd aan leven en werk van de etser Hans Blanken, 48 pagina's, oplage 700.
5. de uitgave van een Nobilis Cahier 10 gewijd aan leven en werk van de graficus Wim Zwiers (1922), 60 pagina's, oplage 700.

Het nieuwe werk- en beleidsplan borduurt voort op een ingeslagen weg. Het neerzetten van een professioneel en aantrekkelijk centrum voor prentkunst met een landelijke uitstraling in een relatief klein dorp, dat te maken heeft met krimp is natuurlijk niet klaar in de twee jaar dat we nu bezig zijn. Er moet nog heel veel gebeuren, maar we zijn op de goede weg. Er is veel waardering tot nu toe. Maar de Stichting moet het centrum toekomstbestendig maken en dat is een hele opgave zonder structurele subsidie. De mogelijke financiële steun van het Ooststellingwerf Fonds is onontbeerlijk.

Nu de aankoop van het pand in Fochteloo definitief is en de toekomst van de Stichting in Fochteloo zal liggen, beraadt het bestuur zich voortdurend over hoe zij een goede invulling aan die toekomst kan geven. Het bestuur staat een actief centrum voor prentkunst voor ogen naast dat zij natuurlijk

ook de beheerder is van omvangrijke collecties, die deel uitmaken van het cultureel erfgoed. Op dit moment zijn musea zeer terughoudend om omvangrijke collecties te aanvaarden. Richtlijnen in de museumwereld maken het beheer kostbaar. Zij maken selecties van tien prenten per kunstenaar of kopen enkele dure prenten aan, terwijl wij daarnaast complete ateliernalatenschappen of een mooie dwarsdoorsnee van vijftig/zestig prenten per kunstenaar bezitten of beheren, als het gaat om bijzonder hoogstaand werk. Wij richten ons op de grafische kunst uit de 20^e eeuw.

Het actieve centrum dat het bestuur voor ogen staat, wil graag tentoonstellingen organiseren in haar centrum in Fochteloo, maar ook daar buiten om bekendheid aan het centrum te geven. Het bestuur wil graag onderzoek doen naar haar eigen collecties en publicaties daarover (laten) verzorgen. Ze wil ook graag voorlichting verzorgen door het ontvangen van groepen (volwassenen, jong-volwassenen en kinderen) en door het bezoeken van scholen, verenigingen enz. in het noorden des lands. Ze wil ook een bescheiden cursus-aanbod realiseren, waardoor inwoners in de regio ook zelf met het maken van prenten in aanraking komen. Om financieel gezond te blijven is het nodig dat er gewerkt wordt aan de opbouw van een vriendenorganisatie en dat er een professionele relatie ontstaat met fondsen, sponsors en particulieren. Door het grote aantal schenkingen en het verzorgen van bruiklenen voor tentoonstellingen is er een nijpend probleem. Er moet hoognodig een begin gemaakt worden met de collectie-registratie, daartoe zullen investeringen in hard- en software plaats moeten vinden. Een deel van de collectie moet voor een deel in zuurvrije passepartouts gezet worden. De hele collectie moet overigens in zuurvrije dozen ondergebracht worden. Er doen zich kansen voor de Stellingwerf-collectie te versterken. De collectie in Fochteloo is nationaal en internationaal, maar het bestuur wil ook nastreven dat de presentatie van kunstenaars uit Oost- en Weststellingwerf een speerpunt wordt. Het aantal bezoekers uit de regio moet overigens ook flink groeien. Dat kan als er een aantrekkelijk tentoonstellings- en activiteitenprogramma wordt geboden. Het aantal vrijwilligers uit de gemeente moet ook kunnen groeien, omdat het centrum eigenlijk van de winterstop af wil. Het centrum is in principe van 10 oktober tot 15 maart elk jaar gesloten. We zouden liever langer open zijn en vaker. Nu is dat zaterdag- en zondagmiddag en door de week op afspraak.

In 2015 is een begin gemaakt met het speerpunt recreatie en toerisme. Dat dient nog verder uitgebouwd en versterkt te worden. Ook voor deze sector is het belangrijk dat er naast een natuuraanbod ook een cultuuraanbod is. Op de as Veenhuizen- Appelscha liggen Fochteloo en het Fochtelooer Veen. Ook het maken van arrangementen natuur en cultuur wil het centrum voor prentkunst oppakken.

De Stichting Nobilis is en blijft een kleine organisatie, die veel wil blijven samenwerken met tal van andere organisaties in en buiten de regio. Er liggen ook nog twee andere ambities: het realiseren van een samenwerkingsverband in Friesland ten behoeve van een grote presentatie in het kader van Leeuwarden/Friesland Culturele Hoofdstad 2018 en een internationaal project, waarbij wereldwijd kunstenaars en verzamelaars van prentkunst naar het centrum in Fochteloo zullen komen. Het gaat al snel om 200 deelnemers.

Alles is eigenlijk gericht op groei van het aantal bezoekers en van het aantal vrijwilligers en daarvoor is een versterking van het centrum voor prentkunst noodzakelijk. Randvoorwaarden moeten vervuld worden, opdat het centrum duurzaam in Fochteloo haar werk kan doen in het belang van de eigen inwoners, van de toerist en recreant, van de liefhebbers en de kunstenaars. Het centrum mag niet afhankelijk zijn van de inzet van een paar vrijwilligers, een enkele bezoeker en een enkele gulle gever. Dat kost tijd, energie en geld. Het centrum kende een meer dan succesvolle start, maar nu gaat het er om het succes ook vast te houden en uit te bouwen. We vragen aan de gemeente geen structurele subsidie, maar wel een eenmalig bedrag uit het Ooststellingwerf Fonds om het centrum

goed neer te zetten. In het volgende hoofdstuk volgt de concrete uitwerking in de activiteiten die het bestuur graag wil entameren en voor zou willen leggen in de bijgevoegde begroting als subsidiabel.

Concrete activiteiten

U hebt voldoende gelezen over de voorgeschiedenis en de wensen en voornemens. In dit hoofdstuk volgt de concrete vertaling in activiteiten die naast vrijwilligerswerk ook geld behoeven. De Stichting heeft de financiering van de aankoop van het pand en de jaarlijkse lasten op haar schouders genomen. Samen met de fondsen heeft het bestuur er voor gezorgd dat het pand is ingericht en dat er budget is in de eerste helft van 2016 voor vier publicaties en twee tentoonstellingen.

Er is geen geld binnen de Stichting voor onderstaande activiteiten. Voor nog weer andere activiteiten wordt overigens een beroep gedaan op het Iepen Mienshipsfonds van de provincie Friesland, maar het is natuurlijk onduidelijk of zij nog een tweede keer geld willen geven voor het centrum voor prentkunst.

Het gevraagde bedrag aan het Ooststellingwerf Fonds is het totale bedrag van alle opgesomde activiteiten, die per activiteit ook in de begroting benoemd zijn, zodat alles transparant is. Het zou zelfs mogelijk zijn deze aanvraag in twee delen, verspreid over de drie tenders, te knippen. Een deel is erg gericht om veel meer mensen te betrekken bij het centrum voor prentkunst en het andere op een zorgvuldig en professioneel beheer van de collecties met dien verstande dat de collecties daarmee ook toegankelijk worden voor tentoonstellingen en internet en daardoor natuurlijk ook indirect bijdragen tot het meer betrekken van onze doelgroepen.

TRAJECT 1

Project A: Opbouw vriendenorganisatie

Om een fundament onder het centrum voor prentkunst in Fochteloo te leggen wil de Stichting een vriendenorganisatie opbouwen. Daartoe is het nodig om **2500 kaarten** te laten ontwerpen en drukken. Naast informatie ook enkele fraaie afbeeldingen van werk uit de collecties. De werving van vrienden gebeurt in 2016 in Fochteloo tijdens de vier tentoonstellingen en de drie tentoonstellingen elders, maar ook tijdens Open Stal Oldeberkoop 2016. Mensen vullen op de kaart hun email-adres in en krijgen twee keer per jaar per mail een nieuwsbrief toegestuurd met informatie over tentoonstellingen en activiteiten van het centrum. Deze service is gratis, maar zorgt wel voor een binding met de bezoekers. Mensen kunnen op de kaart ook aangeven dat zij jaarlijks een financiële bijdrage willen geven. Zij worden genodigd voor de jaarlijkse vriendendag. Overwogen wordt om bij een bepaald bedrag jaarlijks een prent aan te bieden, die speciaal voor het centrum door een kunstenaar wordt vervaardigd. De prent zou dan gepresenteerd kunnen worden op de jaarlijkse vriendendag, die in Fochteloo georganiseerd zal gaan worden en dit jaar voor het eerst in november (2016).

De Stichting Nobilis presenteert zich dagelijks tijdens de tentoonstelling in Open Stal Oldeberkoop 2016 in het gebouw van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte, die zij inricht met high-lights uit de eigen collecties. Vier weken lang zullen elke dag **vrijwilligers** vanuit het centrum in Fochteloo present zijn in Oldeberkoop om middels de hernieuwde folder en de eerder genoemde kaarten en een voorlichtingsstand de minimaal 8.000 bezoekers te wijzen op de mogelijkheden van het centrum voor prentkunst. De **hernieuwde folder** zal in een oplage van 2000 stuks moeten verschijnen. De samenwerking met de organisatie van Open Stal is van levensbelang voor onze Stichting.

Project B: Oktober: Maand van de Grafiek

Tweejaarlijks organiseert de landelijke Vereniging voor Originele Grafiek in oktober de Maand van de Grafiek. Ruim honderd musea, drukwerkplaatsen, ateliers, galeries enz. verspreid over heel ons land (en in het grensgebied in Duitsland) organiseren samen deze nationale grafiekmanifestatie.

Stichting Nobilis wil deze maand volop benutten door het organiseren van activiteiten in haar centrum in Fochteloo.

Normaliter zou 9 oktober onze laatste dag van het seizoen zijn. In goed overleg wordt besloten tot 1 november geopend te zijn. Elk weekend een extra en bijzondere activiteit.

De samenwerking wordt gezocht met tal van organisaties en tal van kunstenaars om tot een invulling van het programma te komen. Op 19 maart is er in de ochtend een overleg met het bestuur van Holt over de invulling en 's middags met de 21 aangesloten kunstenaars. Zij waren ook betrokken bij de organisatie van De dag van de prentkunst op 10 oktober 2015.

Gedurende de hele maand is er een dubbeltentoonstelling te zien met het werk van het kunstenaarschap Lou Strik en Anneke Kuyper uit Amsterdam.

Zaterdag 1 oktober

Opening van Maand van de Grafiek om 14.30 uur met een lezing **Bestaat er zoiets als een Stellingwerper prentkunst** door Pieter Jonker.

Zaterdag 8 oktober

Op zaterdag 8 oktober wordt in samenwerking met de landelijke Vereniging voor kleingrafiek en het Dorpshuis Et Legien in Fochteloo een dag georganiseerd waar de kleine prentkunst centraal staat en tevens in het programma extra aandacht voor het werk van het kunstenaarschap Lou Strik en Anneke Kuyper uit Amsterdam. De dan lopende tentoonstelling wordt verlengd: 27 augustus tot 1 november.

Mevrouw Kuyper schonk in 2015/2016 het complete atelier van haar echtgenoot Lou Strik (1921-2001) en in 2016 zal zij ook haar eigen grafisch werk schenken aan de Stichting Nobilis in Fochteloo. Eerder al kocht de Stichting Nobilis de originele blokken en prenten van Lou Strik aan. Het werk van Strik behoort tot de top van de Nederlandse grafiek. Beider werk is overigens ook royaal vertegenwoordigd in de collecties van het Rijksmuseum Amsterdam en Museum Het Rembrandthuis in Amsterdam. Maar in Fochteloo komen als schenking ook alle ontwerp-tekeningen en de verschillende staten van de etsen van Anneke Kuyper. Het gaat daarbij om unica, die alleen in Fochteloo bewaard zullen blijven.

De overdracht van de collecties uit Amsterdam vindt officieel op 8 oktober plaats. Naast een inleiding van Marius Schalkwijk over het werk van Lou Strik en het werk van Anneke Kuyper zal er ook een kunstenaarsgesprek zijn met mevrouw Kuyper, dat door het aanwezige publiek gevolgd kan worden. Pieter Jonker zal ook enkele verzamelaars van het werk van Strik en Kuyper ondervragen.

Zaterdag 15 of 22 oktober

In samenwerking met de kunstenaarsgroep **Holt** (met 21 aangesloten leden) wordt een dag belegd in het Dorpshuis met onder andere een demonstratie van de thans 80-jarige kunstenaar Jan van der Meulen, uitvinder van de staaldruktechniek gebaseerd op de techniek van de lithografie. Dit voorjaar schonk Van der Meulen 200 prenten uit zijn oeuvre aan de Stichting Nobilis.

Maar ook andere kunstenaars zullen een deel van het programma in het Dorpshuis Et Legien invullen.

Kunstenaars Antje Veldstra en Marjolein Terwindt-Wetterauw zullen die dag informatie geven over het nieuwe cursusprogramma 2016-2017, dat in het centrum voor prentkunst wordt gehouden.

Zondag 16 oktober

Is er nog toekomst voor de prentkunst in ons land? Een forumdiscussie met bekende kunstenaars: de etser Reinder Homan, Grietje Postma en Siemen Dijkstra (makers van meerkleurenhouwsneden), grafica Antje Veldstra en voorzitter van Holt Sietske Bosma.

Zondag 23 oktober

In het kader van de Maand van de Grafiek in Fochteloo om 14.30 uur de lezing: **Werk aan de winkel in Fochteloo**. Over de toekomst van het centrum voor prentkunst en de concrete plannen voor het jaar 2017 en het jaar 2018 door Pieter Jonker.

Zondag 30 oktober

Workshop houtdrukken, verzorgd door de kunstenaars Antje Veldstra (Groningen) en Marjolein Terwindt Wetterauw (Oostwold). Al twee keer eerder verzorgden zij in Fochteloo zo'n dag.

Tijdens de Maand van de Grafiek kunnen groepen op maandag tot en met vrijdag ontvangen worden voor een lezing over het werk van Lou Strik en Anneke Kuyper.

Er wordt een speciale folder gedrukt om reclame te maken voor de Maand van de Grafiek met het programma in het centrum voor prentkunst in Fochteloo.

Er moeten nog veertig werken van Anneke Kuyper in passepartout gezet worden.

Om de volle aandacht te krijgen op de tentoonstelling met het werk van Lou Strik en Ank Spronk en de speciale dag op zaterdag 8 oktober 2016 zou het goed zijn als er in overleg met het landelijke tijdschrift *Grafiekwereld* een extra katern van 12 pagina's toe te voegen in het septembernummer, dat rond 10 september verschijnt. De meerkosten zouden dan voor onze rekening moeten komen: Dat zou neerkomen op 1.500,- euro voor vormgeving en drukkosten. Stichting Nobilis probeert dan ook 500 overdrukken te laten maken als extra pr-product.

De vormgever kan de tekst met illustraties ook zodanig aanleveren dat we die kunnen plaatsen op onze eigen website www.stichtingnobilis.nl

Project C: Werving van vrijwilligers, fondsen, kunstenaars en particuliere schenkers

De Stichting zou graag een speciale wervingsbrochure vervaardigen, die verstrekt kan worden aan potentiële vrijwilligers, aan fondsen die om geld worden gevraagd, aan kunstenaars om hun medewerking te vragen en om particuliere schenkers te interesseren voor het werk van de Stichting Nobilis, centrum voor prentkunst.

In de brochure van 48 pagina's zou aandacht moeten zijn naast algemene informatie over grafische kunst, grafici en grafisch technieken voor de geschiedenis van de Stichting, het werk dat thans verzet wordt en nog verzet moet worden, wat er allemaal in het centrum te zien, te beleven en te raadplegen is, welke collecties de Stichting beheert en welke speerpunten en verlangens nog nadere invulling behoeven. De algemene publieksfolder is niet toereikend voor achtergrond-informatie. In de brochure moet ook aandacht geschonken worden aan de status van culturele ANBI, waardoor het fiscaal aantrekkelijk is geld of in natura te schenken aan de Stichting Nobilis. Oplage van de wervingsbrochure is bepaald op 700 exemplaren.

De tekst en de illustraties van deze wervingsbrochure kunnen vervolgens ook geschikt gemaakt worden voor onze website.

Project D: Opstarten van cursussen en workshops

Om het centrum voor prentkunst tot een levendig centrum te maken wil de Stichting graag een cursusaanbod realiseren, waar de inwoners van Ooststellingwerf volop van kunnen profiteren. Een aanbod voor volwassenen, jong-volwassenen en kinderen.

Tot nu toe werden er twee workshops van een hele dag georganiseerd en die werden gegeven door twee kunstenaars met lesgeef-ervaring: Antje Veldstra (Groningen) en Marjolein Terwindt-Wetterauw (Oostwold). Beide zijn nu door het bestuur van de Stichting gevraagd of zij het cursusaanbod willen gaan coördineren. Zij trekken docenten aan en zij realiseren een aanbod. De Stichting gaat geen financieel risico dragen, alleen wordt het cursuswerk gefaciliteerd. Dus cursusleiders geven les met eigen materialen en op eigen risico. Wel willen we graag een folder verzorgen in een oplage van 1000 exemplaren over het cursusaanbod 2016-2017, die we ook digitaal plaatsen op onze website.

De kosten hiervan zouden we graag subsidiabel zien in het kader van deze aanvraag en een klein potje reiskosten om voorbereidende besprekingen met de coördinatoren van dit project mogelijk te maken.

Project E: Tentoonstellingsprogramma, tweede helft 2016 en heel het jaar 2017 en een voorproefje van 2018.

Om het werk van het centrum goed zichtbaar te maken is het organiseren van tentoonstellingen een levensvoorwaarde.

2 juli – 20 augustus 2016 De houtgravures van Peter Lazarov

Voor deze tentoonstelling moeten we nog dertig prenten in passepartout laten zetten. Wissellijsten zijn voldoende voorradig. Daarnaast zouden we graag een advertentie plaatsen in De Kunstkrant, oplage 70.000, waardoor we ook redactionele aandacht mogen verwachten.

27 augustus – 1 november 2016 Grafiek van kunstenaarsechtpaar Lou Strik en Anneke Kuyper.

De kosten van deze tentoonstelling zijn ondergebracht in het project Maand van de Grafiek.

In 2017:

Een ambitieus programma met zes tentoonstellingen dat noodzakelijk maakt dat er geen sprake meer is van een winterstop. We gaan uit van tentoonstellingsperiodes van zes tot acht weken.

Tentoonstelling van het grafisch werk van Toon Wegner (1926-2010)

Noodzakelijk is daarvoor dat er nog dertig prenten in passepartout worden gezet. Lijsten genoeg aanwezig. In 2013 schonk mevrouw Diana Court uit Orvelte de hele ateliernalatenschap van haar man aan de Stichting Nobilis. In dat jaar werd als eerbetoon het Nobilis Cahier *Toon Wegner (1926-2010. Een gedreven kunstenaar* door de Stichting Nobilis uitgegeven.

Tentoonstelling van het grafisch werk van Jan Battermann (1909 Amsterdam 1999)

Werk in passepartout voldoende aanwezig, wel graag een advertentie in De Kunstkrant, vanwege de redactionele aandacht. De Stichting kocht in 1999 een deel van de ateliernalatenschap en organiseerde twee keer eerder een tentoonstelling van zijn werk en organiseerde in 2003 en in 2012 een grote tentoonstelling van zijn werk. In 2012 gaf de Stichting de publicatie *Jan Battermann(1909-1999) in de schaduw van Cobra uit*, toen zij een tentoonstelling organiseerde met het werk van Battermann in het gemeentehuis van Oostzaan.

Tentoonstelling van het grafisch werk van Cees Andriessen (Apeldoorn).

In 2014 kocht de Stichting 70 prenten aan van Cees Andriessen. De prenten zijn gedrukt op Japans papier en moeten allemaal nog in zuurvrij passepartout, want anders kunnen ze niet tentoongesteld worden. Het betreft moderne grafiek van een kunstenaar, die zijn sporen in binnen- en buitenland ruimschoots heeft verdiend.

Tentoonstelling van het werk van Jan van der Meulen (Bergum)

In 2016 schonk Van der Meulen 200 verschillende prenten (litho's en staaldrukken) uit zijn oeuvre aan de Stichting Nobilis.

Willen we een aardige tentoonstelling maken dan moeten we 40 prenten in passepartout laten zetten.

Tentoonstelling van het werk van Peter O. Gerrits (Roden)

In 2015 schonk Peter veertig prenten (zeefdruk), die nog in passepartout gezet moeten worden.

Tentoonstelling van het werk van Tom Thijssse (Muiden)

In 2016 schonk Tom Thijssse 35 prenten (meerkleuren houtsneden) uit zijn oeuvre. De prenten moeten nog in passepartout gezet worden. Een advertentie in de Kunstkrant is gewenst. Op dit moment is de Stichting Nobilis in gesprek met Tom Thijssse om een boek over zijn werk uit te geven, dat zou kunnen inhouden, dat deze tentoonstelling in 2018 wordt gehouden. Dan wordt er een tentoonstelling gehouden 'De collectie Diana Court', een selectie uit de schenking van 300 prenten van diverse grafici.

Tot slot nog een tentoonstelling met kleine prenten van Wim Zwiers, die in 1917 95 jaar wordt en bij die gelegenheid verschijnt er een Nobilis Cahier over leven en werk van de graficus Wim Zwiers, die vroeger directeur was van de Academie Minerva in Groningen.

In 2018:

Voornemens/aankondiging

Tentoonstelling: Daar komen de Stellingwerfers!

In het kader van 2018 Culturele Hoofdstad een retrospectieve tentoonstelling met grafisch werk van Dirk Kerst Koopmans, Sierd Geertsma, Rinny Siemonsma, Jan Abraham Bakker en Johannes Mulders.

Tentoonstelling: Daar is Holt!

De jubileumtentoonstelling van de 21 kunstenaars van Holt, de kunstenaarsgroep die in de hoogdruktechniek werkt.

Tentoonstelling: etsen van Hans Blanken

Ter gelegenheid van de verschijning van een Nobilis Cahier over het werk van Hans Blanken een tentoonstelling van zijn werk in Fochteloo.

Tentoonstelling over de collectie G. Jan Rhebergen

Ter gelegenheid van de schenking van een bijzonder Liber Amicorum voor de verzamelaar G. Jan Rhebergen waar een internationaal gezelschap van grafici aan meewerkte, o.a. Maurits Escher verschijnt er een publicatie over deze bijzondere schenking. Rhebergen gaf meer dan 400 opdrachten aan kunstenaars om een prent voor hem te maken. Veel van die prenten worden op dit moment verzameld door de Stichting Nobilis, die ook getoond worden in deze tentoonstelling.

Project F: Borden

De Stichting wil nog graag twee grotere borden laten maken, die in Fochteloo duidelijker markeren waar het centrum voor prentkunst is gevestigd. Het centrum ligt teveel verscholen achter het dorps huis. Dus voor bij de weg naast de brievenbussen zou een bord moeten komen.

En aan het begin van het toegangspad naar het centrum.

Tegelijkertijd wil de Stichting graag drie kleinere bordjes laten maken voor gebruik binnen in het gebouw.

Project G: Versterking samenwerking met de toeristische sector

Het bestuur is voornemens om in 2016 – 2018 de samenwerking met de toeristische sector te versterken. Nu al zijn de vrijwilligers van het TIP uit Appelscha op bezoek geweest, wordt het centrum goed gepromoot door TIP. Er is contact met de hotels en met de horeca in de buurt. Maar er moet gezocht worden naar arrangementen, naar vormen van samenwerking. Dit speerpunt vraagt op dit moment niet om geld, maar wel om aandacht en energie van het centrum zelf. Bij arrangementen moet gedacht worden bijvoorbeeld aan 'Een dag in De Fochtel' met een programma in het Fochtelooer Veer en in het centrum voor prentkunst in Fochteloo met een koffietafel/lunch in het Dorps huis. Wellicht ook in samenwerking met hotels die busgroepen krijgen.

Project: H: Voorbereiding internationaal programma

F.I.S.A.E.-(tussen-) congres

Voor dit project wordt nu geen geld gevraagd, maar er worden wel twee werkgroepen ingesteld. De landelijke vereniging voor de kleine prentkunst heeft aan de Stichting Nobilis gevraagd of zij samen met hen een internationaal congres zou willen voorbereiden. In 1957 was Amsterdam een week lang het centrum van een internationaal congres van grafici en verzamelaars. En in 1986 Utrecht. De Stichting Nobilis start een overleggroep op, waarin zij zich ook terzijde laat staan door mevr. Christien Koopstra (Groningen Congresbureau), door Teodor Lazarov (webredacteur Dagblad van het Noorden), door Annemiek Rens (conservator Drents Museum) en Jan Jaap Heij (oud-conservator Drents Museum). In het rijtje Amsterdam, Utrecht past Fochteloo prima. De deelnemers worden

geworven uit China, Japan, Amerika en Europa. Gebruikelijk is dat er tussen de 150-250 deelnemers komen. Onderzocht wordt of er een samenwerking met de Duitse organisatie mogelijk is, die elk jaar een internationale Tagung organiseert, waar het aantal Chinese kunstenaars en verzamelaars behoorlijk toeneemt. Voor hen zou het interessant kunnen zijn als zij na de Duitse Tagung door kunnen reizen naar Nederland.

Project I: Culturele Hoofdstad 2018

Voor dit project wordt op dit moment geen geld gevraagd. Pieter Jonker is door cultuurgedeputeerde Sietske Poepjes benaderd met de vraag of het centrum plannen wil ontwikkelen voor culturele hoofdstad 2018.

Het idee van de Stichting is om samen met het bestuur van Holt een initiatiefgroep op te zetten, die alle grafiek-activiteiten in 2018 in Friesland in beeld brengt en indien mogelijk ook een gezamenlijk project uitvoert. Te denken valt aan de musea, de galleries, de grafici zelf, grafiekwerkplaats Leeuwarden, centrum voor prentkunst Fochteloo en Holt.

Traject 2

Project J: Presentatiematerialen: beamer en scherm

Nu er zoveel tentoonstellingen staan gepland in het centrum voor prentkunst kan de vaste collectie tot midden 2018 zeker niet meer getoond worden. Bij ontvangst van groepen in Fochteloo, maar ook bij voorlichting op scholen en bij het verzorgen van een middag of avond voor verenigingen in de dorpen is het eigenlijk gewenst dat de Stichting de beschikking krijgt over een beamer en een bijbehorend scherm, een projectietafel en een koffer.

Project K: Fotografie van high-lights uit de collectie

Het bestuur zou graag de opdracht willen geven om 200 prenten uit de vaste collectie en verder bijzondere prenten uit de collectie te laten fotograferen, die gebruikt kunnen worden bij presentaties op beeldscherm. De opdracht daartoe zou het bestuur graag verstrekken aan Sijtze Veldema van Stilet Vormgeving Dwingeloo.

De foto's moeten ook geschikt gemaakt worden voor publicaties op papier en op de website van de Stichting Nobilis.

De Stichting zorgt ervoor dat de prenten rechtenvrij gefotografeerd mogen worden.

Project L: Fotografie van de Stellingwerf Collectie

Om een nog betere verankering van het centrum voor prentkunst in de eigen regio te krijgen, wil de Stichting graag een nieuw speerpunt toevoegen aan het beleids- en werkprogramma.

De collectie kleine prenten (50.000) heeft een internationaal karakter en de collectie vrije grafiek en de collectie dragers (blokken en platen) een nationaal karakter, maar het centrum wil er ook zijn voor kunstenaars uit de eigen Stellingwerf regio. Naast wat speels genoemd wordt: De Grote Drie (Johannes Mulders, Sierd Geertsma en Dirk Kerst Koopmans) ook werk van andere kunstenaars en uit andere disciplines. In de collectie bevindt zich werk van Jan Abr. Bakker, Hannie Mein, Guus Hellegers, Rinny Siemonsma, Sipke Teijema, Peter Hiemstra, Geertje de Boer, Kees Hoogendam enz. enz.

In 2012 kocht de Stichting het atelier aan van Johannes Mulders (1899-1989) met 800 werken en de mogelijkheid is er om de collectie nog enigszins uit te breiden. In 2016 komt het atelier van Dirk Kerst Koopmans (1906-1998) in stappen naar Fochteloo. Er wordt in 2016 een bescheiden bijdrage

gevraagd uit het coöperatiefonds van de Rabobank voor het in passepartout laten zetten van een klein deeltje (100 werken) van de grote collectie Dirk Kerst Koopmans en een bijdrage voor zuurvrije opbergdozen. In de zomer van 2016 organiseert de Stichting Nobilis de eerste tentoonstelling met het werk van Dirk Kerst Koopmans in Wolvega (Kijkzaal).

Ten behoeve van de presentatie voor groepen zouden wij graag 150 werken van Mulders willen laten fotograferen en 150 werken van Dirk Kerst Koopmans. En wel zodanig dat ze ook geschikt worden gemaakt voor publicatie op papier en voor onze website.

Project M: Collectie-registratie

Door het aantal hele grote schenkingen is er dringend behoefte aan het eenduidig en goed opzetten van de collectie-registratie. Het bestuur heeft de hulp ingeroepen van Dick Wind uit Leek, die belangeloos een rapport uitbracht over de mogelijkheden.

Nodig is het dat er minimaal vier werkplekken met vier computers komen en een NAS waar alle gegevens opgeslagen worden. Voor hosting (in the cloud), het gebruik van een programma en begeleiding daarbij is een vast maandelijks bedrag nodig. In de toekomst zal de Stichting dat bedrag zelf moeten betalen, maar voor de periode juni 2016 – juni 2018 wordt gevraagd om een bijdrage uit het Ooststellingwerf Fonds, dat wil zeggen $24 \times 100 = 2.400,-$ euro. Gekozen wordt voor een gebruiksvriendelijk programma, dat voor ons uitgewerkt wordt, maar dat zodanig is dat later de bestanden ook gemakkelijk overgezet kunnen worden naar bijvoorbeeld het museumprogramma Ad Lib.

Ondertussen zijn in de periode 2010 tot en met februari 2016 heel veel prenten en tekeningen gefotografeerd voor ons, die zich bevinden in de bestanden van Stilet Vormgeving Dwingeloo. Zo zijn bijvoorbeeld de 800 werken van Mulders wel gefotografeerd, maar die zijn nog niet geschikt gemaakt voor publicatie, dat kost per foto zeker tien minuten. Maar wij zouden wel graag een overzicht met eenvoudige contactafdrukken willen van al die werken die gefotografeerd zijn. Dat zou ons bij de collectie-registratie heel erg helpen. Daarbij zouden wij ook wel graag in vier dagen een belangrijk deel van de Dirk Kerst Koopmans-collectie willen laten fotograferen. Dan gaat het zeker om minimaal 750 werken. Normaliter betaal je in de wereld van de kunst-fotografie 100 euro per kunstobject. Wij hebben een afspraak dat we op een uur-tarief werken, waarbij we zelf zorgen dat alles klaar ligt en alles door ons zelf voor de fotograaf wordt opgezet, zodat hij snel en goed kan werken.

Bij een toenemend bruikleenverkeer is een goede collectie-registratie van belang. Tegelijkertijd is de situatie nu nog zo, dat slechts een enkeling heel erg goed ingevoerd is in alle collecties.

Bij de collectie-registratie wordt ook de eigen bibliotheek betrokken.

Project N: deelname beeldenroute Hein Mader

Er ligt het plan om vier buitenbeelden te plaatsen van Hein Mader bij het centrum voor prentkunst in Fochteloo en zo wordt het centrum automatisch onderdeel van een beeldenroute. De wisselwerking moet voor beide partijen winst opleveren. De plaatsing is t/m 2018.

Project O: grafiekproject

In het kader van een grafiekproject zullen tien kunstenaars deelnemen op uitnodiging. Het gaat om een prent van het Fochteloërveen en daar hoort een publicatie bij. Het tentoonstellingsprogramma 2018 houdt rekening met de deelnemende kunstenaars. Voor elke kunstenaar een basisbedrag van 1.000,- euro (voor 5 prenten). Dit thema sluit aan bij het gemeentelijk thema van het project Culturele Hoofdstad 2018.

Project P: beeldhouwer Guus Hellegers 80!

In 2017 is het bestuur voornemens een tentoonstelling te houden van tekeningen en prenten van de beeldhouwer en medailleur Guus Hellegers, die in de zomer tachtig wordt. Samenwerking wordt gezocht met Galerie Hoogenbosch in Gorredijk.

Algemene gegevens van de Stichting Nobilis

Adres secretariaat: Lange Akker 24, 8431 PG Oosterwolde
Adres van het centrum voor prentkunst: Zuideinde 26b, 8428 HE Fochteloo
Tel. 06 38392840
Email: info@stichtingnobilis.nl
www: stichtingnobilis.nl

Fiscaalnummer 8161.75.871
Inschrijfnummer Handelsregister KvK 41003933
Bestuurssamenstelling: zie jaarverslag 2015 op deze website

Doelstelling

Het bestuur van de Stichting Nobilis richt zich in het werk- en beleidsplan 2016-2017-2018 op het aanscherpen van de uitvoering van de doelstelling. De doelstelling ligt vast in de statuten: de stichting Nobilis stelt zich ten doel – zonder winstoogmerk – en binnen het gebied van Oost- en Weststellingwerf – op het terrein van regionale, nationale en internationale cultuur projecten te stimuleren die zonder deze steun moeilijk realiseerbaar zijn, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Vergoedingen aan bestuursleden

Het bestuur kent in 2016, 2017 en 2018 geen vacatiegeld toe aan zijn bestuursleden en ook geen reiskosten, behalve als bestuursleden in opdracht van het bestuur een reis moeten maken, maar dan tegen 19 eurocent per kilometer of op basis van de vergoeding kosten openbaar vervoer. Kleine kantoor-onkosten kunnen worden vergoed. Met toestemming van de belastingdienst (brief van 11 maart 2014, kenmerk 90114.12879.1.0. van de inspecteur van kantoor Leeuwarden) krijgen twee bestuursleden de heer Koopstra en mevrouw Veenstra een vrijwilligersvergoeding voor het beheer van de huisvesting in Fochteloo.

Bij opheffing

Bij opheffing wordt volgens de statuten het batig saldo besteed overeenkomstig het doel van de Stichting, artikel 12, lid 6, de kunstcollectie van de Stichting wordt in principe overgedragen aan het Rijksprentenkabinet van het Rijksmuseum Amsterdam.

Nog niet geplande voornemens en projecten:

- a. De publicatie Dada en schaken van de hand van drs. Remco Heite.
- b. De publicatie van een studie over het letterkundig werk van Theo van Doesburg.